

УДК 373.5.017:[159.943.7:159.942-029:3]:355.559-053.2-053.67(477)](045)

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.5>**Лейла ГАСАНОВА***аспірантка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 28, м. Умань, Черкаська область, Україна, 20308***ORCID:** 0009-0002-7019-7155

Бібліографічний опис статті: Гасанова, Л. (2025). Формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді через всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»). *Ввічливість. Humanitas*, 2, 30–37, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.5>

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИХ НАВИЧОК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВСЕУКРАЇНСЬКУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКУ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНУ ГРУ «СОКІЛ» («ДЖУРА»)

У статті досліджується роль соціально-емоційного навчання (СЕН) у формуванні особистості учнівської молоді в умовах сучасних соціальних викликів, зокрема через участь у всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»). Враховуючи глобальні зміни української освіти через впровадження концепції «Нової української школи» (НУШ) та освітні виклики в наслідок пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення на територію України дослідження має на меті розкрити значення соціально-емоційних навичок учнівської молоді через інструменти громадянського та військово-патріотичного виховання, а саме через участь у грі «Сокіл» («Джура»). **Метою дослідження** є аналіз формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді через участь у всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), як освітній інструмент, який створює умови для практичного використання навичок ХХІ століття. У статті використовуються теоретичні та емпіричні **методи дослідження**. Теоретичний аналіз зосереджено на вивченні існуючих наукових концепцій щодо соціально-емоційного навчання та його інтеграції в освітній процес. До емпіричного аналізу застосовано метод спостереження за учасниками гри «Сокіл» («Джура»). Аналіз проведено на основі порівняння соціально-емоційних компетентностей учасників під час тренування та змагань, а також оцінки змін командних та лідерських якостей учнів. **Наукова новизна** дослідження полягає в інтеграції концепції соціально-емоційного навчання (СЕН) у військово-патріотичне виховання, а також в оцінці результативності використання гри «Сокіл» («Джура») як інструменту у розвитку цих навичок. Також дослідження акцентує увагу на патріотичному аспекті формування соціально-емоційних навичок через механізми командної взаємодії, відповідальності, лідерства та емоційної стійкості в умовах сучасних викликів для України. **Висновки:** по-перше – участь у грі «Сокіл» («Джура») сприяє формуванню ключових соціально-емоційних навичок, таких як емпатія, самоусвідомлення, саморегуляція, соціальна взаємодія, відповідальність прийняття рішень; по-друге – гра «Сокіл» («Джура») є потужним інструментом для розвитку лідерських якостей, підвищення емоційної стійкості учнівської молоді, що є необхідним в умовах сьогодення; по-третє – участь у грі сприяє розвитку національної свідомості й громадянської активності, допомагаючи молоді зміцнювати патріотичні почуття та формувати високі морально-етичні принципи через участь у суспільних ініціативах.

Ключові слова: соціально-емоційне навчання, учнівська молодь, «Сокіл» («Джура»), національно-патріотичне виховання.

Leila HASANOVA*Postgraduate Student at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 28 Sadova str., Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20308***ORCID:** 0009-0002-7019-7155

To cite this article: Hasanova, L. (2025). Formuvannia sotsialno-emotsiinykh navychok uchnivskoi molodi cherez vseukrainsku dytiacho-yunatsku viiskovo-patriotychnu hru «Sokil» («Dzhura») [Formation of socio-emotional skills of student through the all-Ukrainian children's and youth military-patriotic game «Sokil» («Dzhura»)]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 30–37, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.5>

FORMATION OF SOCIO-EMOTIONAL SKILLS OF STUDENTS THROUGH THE ALL-UKRAINIAN CHILDREN'S AND YOUTH MILITARY-PATRIOTIC GAME «SOKIL» («DZHURA»)

*The article explores the role of socio-emotional learning (SEL) in the formation of the personality of students in the context of modern social challenges, in particular through participation in the all-Ukrainian children's and youth military-patriotic game «Sokol» («Dzhura»). Given the global changes in Ukrainian education through the introduction of the New Ukrainian School (NUS) concept and the educational challenges of the COVID-19 pandemic and the full-scale invasion of Ukraine, the study aims to reveal the importance of the socio-emotional skills of student youth through the tools of civic and military-patriotic education, namely through participation in the «Sokol» («Dzhura») game. **The purpose of the study** is to analyse the formation of socio-emotional skills of student youth through participation in the all-Ukrainian children's and youth military-patriotic game «Sokol» («Dzhura») as an educational tool that creates conditions for the practical use of skills of the XXI century. The theoretical analysis focuses on the study of existing **scientific concepts** of socio-emotional learning and its integration into the educational process. The method of observation of the participants of the game «Sokol» («Dzhura») is applied to the empirical analysis. The analysis is based on a comparison of the participants' socio-emotional competences during training and competitions, as well as an assessment of changes in the team and leadership qualities of students. **The scientific novelty** of the study lies in the integration of the concept of socio-emotional learning (SEL) into military-patriotic education, as well as in the evaluation of the effectiveness of using the game «Sokol» («Dzhura») as a tool for developing these skills. The study also focuses on the patriotic aspect of developing socio-emotional skills through the mechanisms of teamwork, responsibility, leadership and emotional stability in the context of modern challenges for Ukraine. **Conclusions:** firstly, participation in the game «Sokol» («Dzhura») contributes to the formation of key socio-emotional skills, such as empathy, self-awareness, self-regulation, social interaction, responsibility for decision-making; secondly, the game «Sokol» («Dzhura») is a powerful tool for developing leadership skills, increasing the emotional stability of students, which is necessary in today's conditions; thirdly, participation in the game contributes to the development of national consciousness and civic engagement, helping young people to strengthen patriotic feelings and form high moral and ethical principles through participation in social initiatives.*

Key words: socio-emotional learning, student youth, «Sokol» («Dzhura»), national and patriotic education.

Актуальність проблеми. З 2017 року в Україні розпочалася освітня реформа «Нова українська школа» (НУШ), засади якої регулює новий Закон України «Про освіту» (Закон України «Про освіту», 2017), а у 2018 році Кабінет Міністрів затвердив новий «Державний стандарт початкової освіти» (Постанова Кабінету Міністрів України № 87, 2018), згодом 2020 року Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020). Відтак починаючи з 2018/2019 навчального року в українських школах починає працювати нова освітня реформа, метою якої є створення умов не лише освоєння академічних знань, а й формування соціально-емоційної компетентності учнів, що позитивно впливає на особистісне зростання кожної дитини та сприяє здоровому мікроклімату класу, запобігання булінгу в учнівському колективі (Про затвердження плану заходів, 2017).

Виклики сучасності, які вплинули й на освіту в Україні, а саме COVID-19 та повномасштабне вторгнення на територію України 2022 року сприяли усвідомленню українського вчительства та батьківства необхідності формувати в дітей соціально-емоційні навички, або

як її ще називають – м'які навички (Soft Skills), навички XXI століття, навички майбутнього (Elkin, 2023, с. 43).

Отже, у сучасних умовах глобальних суспільних трансформацій та воєнних викликів питання формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді набуває особливої актуальності та сприяє дослідженню питання фокусуючись на національній ідентичності та громадянській активності учнів, які сприяють розвитку емоційної стійкості, готовності до командної взаємодії, відповідального прийняття рішень та здатність долати кризові ситуації.

Відповідно в цій статті ми розглянемо формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді через всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура») опираючись на принцип «Освіта, спрямована на утвердження української політичної нації й розвиток громадянського суспільства», яким керується стратегічний план діяльності МОН до 2027 року та передбачає, що система освіти має виховувати повагу до української мови, культури, історичного спадку, гідності кожної людини та формувати національну свідомість, громадську відповідальність, доброчесність,

емпатію (Міністерство освіти і науки України, 2023).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Соціально-емоційне навчання базується на працях Д. Гоулмана, а саме книзі «Емоційний інтелект» (1995) та філософських закликах і ідеях Далай-лами XIV до миру, порозуміння, співпереживання та усвідомлення, його книга «Сила добра: Далай-лама про те, як зробити світ кращим» стали підґрунтям створенню програми «Соціально-емоційного та етичного навчання» над якою працювали, апробували та вдосконалювали науковці та науковиці Університету Еморі. Проте ще в 1990-х роках Дж. Меєр та П. Саловей досліджуючи емоції зазначили, що розвиток емоційного інтелекту сприяє не лише розумінню себе, а й формуванню здорового соціального оточення.

Д. Гоулман та П.Сенге у праці «Потрібний фокус: Новий підхід до освіти» виступили за освітній процес, який сприяє формуванню в учнів співпереживання та емпатії, що є ключовими компетенціями соціально-емоційних навичок. Праці вчених об'єднали 6 континентів, 144 країни світу та 250 000 педагогів, які викладають програму соціально-емоційного навчання 22 мовами для 6 мільйонів учнів та учениць (Elkin, 2023, с. 43).

Серед відчинених науковців та науковиць, які досліджують проблему СЕН та СЕЕН серед української молоді можемо віднести: Л. Гриневич, Т. Дрожжина, О. Глоба, О. Заплотинська, О. Елькін, О. Єгорова, Г. Калужна, О. Марущенко, О. Масалітіна, Н. Харченко, Г. Бичко, М. Мазорчук, А. Сухарєв, С. Устінов, О. Коляда, С. Калашнікова, О. Литовченко, О. Оржель, які представили результати системного аналізу перспектив та стану запровадження СЕН в освіту у праці «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа». Також за редакцією О. Елькіна, О. Масалітіної, Я. Фюрста 2019 році опубліковано «Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ-навчання», а у 2023 році за редакцією О. Елькіна було опубліковано «СЕЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму», який покликаний допомогти освітянам познайомитися та почати впроваджувати програму соціально-емоційного та етичного навчання. Також

у 2023 році авторським колективом О. Венгловська, О. Елькін, О. Марущенко, О. Федоренко було створено та опубліковано практичні поради з упровадження компонентів розвитку емоційного інтелекту для педагогів закладів загальної середньої освіти (Майнаєв, 2024, с. 100).

Виховання патріотизму має міждисциплінарний характер та є предметом вивчення різногалузевих науковців, наприклад один з основоположників української філософії Г. Сковорода, вивчення якого мало духовний і патріотичний контекст у своїх працях: «Сад божественних пісень», «Бесіди», «Діалоги» підкреслював важливість самопізнання, гідності та служінню своєму народу. І. Франко порушував питання національної гідності у працях «Поза межами можливого», «Моя хата скраю» та «Ми, українці» (Мурсамітова, 2016, с. 253).

Сучасний психолог І. Бех у працях «Психологія національної свідомості» та «Психологічні засади національного виховання» фокусується на психологічних аспектах патріотичного виховання, зокрема на розвитку національної свідомості.

Педагог К. Журба зосереджується на вихованні особистості через залучення до культурних та духовних цінностей. К. Чорна у праці «Педагогіка та національне виховання» розглядала питання виховання національної свідомості в контексті емоційного та морального розвитку молоді, підкреслюючи значення патріотичного виховання в освітньому процесі (Коломоєць, 2022, с. 89).

Мета дослідження. Теоретично обґрунтувати та практично проаналізувати можливості формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді через участь у всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») в умовах сучасних освітніх та суспільних викликів.

Завдання:

- розкрити сутність та структуру соціально-емоційних навичок як ключового чинника особистісного розвитку учнівської молоді;
- дослідити потенціал гри «Сокіл» («Джура») у контексті формування соціально-емоційних компетентностей;
- визначити основні напрямки інтеграції військово-патріотичної гри у практику соціально-емоційного навчання учнівської молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження.

З огляду на актуальність окресленої проблематики, постає необхідність детального теоретичного аналізу соціально-емоційних навичок, їх структури та роль у формуванні гармонійної особистості.

За визначенням Організації економічного співробітництва та розвитку (Organisation de coopération et de développement économiques, OCDE) соціально-емоційні навички – це індивідуальні риси характеру, які можна розвивати протягом життя та позитивно впливають на академічні досягнення, соціальну взаємодію, згуртованість, конкурентоспроможність, активну громадянську позицію та добробуту людини.

Опираючись на новий Закон України «Про освіту» сучасна українська школа ставить за основу розвивати у дітей практичні навички та компетенції, які знадобляться в житті, зокрема у статті 12 цього закону вказано про необхідність розвивати в учнів уміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, проявляти творчість та бути ініціативним, вміти конструктивно керувати емоціями та співпрацювати з іншими людьми (Закон України «Про освіту», 2017, ст. 12). Саме такі виклики сучасної школи закладають необхідність СЕН.

Структура соціально-емоційного навчання містить наступні компоненти (рис. 1).

Таким чином, перераховані компоненти визначають зміст соціально-емоційного навчання, яке, відповідно до концепції CASEL може реалізуватися на трьох рівнях: перший рівень включає розробку методів викладання

та навчання СЕН і створення сприятливого середовища; другий рівень передбачає реалізацію обґрунтованих соціально-емоційних освітніх програм; третій рівень включає інтеграцію СЕН у зміст національної освіти (Панченко, 2023, с. 93).

Оскільки у підлітковому віці провідним видом діяльності є формування особистості, визначення життєвих цінностей та соціальних ролей структурні компоненти СЕН допомагають учнівській молоді краще розуміти свої потреби та емоції, що в перспективі визначає їхню успішну соціалізацію та здатність бути активним і свідомим учасником суспільного життя.

Отже, розвиток соціально-емоційних навичок є основним компонентом становлення особистості, особливу увагу слід приділити учнівській молоді, яка переживає формування «Я-концепції», соціальної ролі та активної громадянської позиції. Бажаючи застосовувати соціально-емоційне навчання сучасна школа має здійснювати пошук ефективних освітніх інструментів, які б сприяли інтеграції розвитку цих навичок у практичну діяльність. Одним із таких засобів є всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), яка забезпечує виховання громадянської свідомості та розвиток ключових соціально-емоційних компетентностей учнівської молоді.

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») – вид позакласної роботи, який має на меті патріотичне та морально-етичне виховання школярів, форму-

Рис. 1. Структурні компоненти соціально-емоційного навчання

вання свідомих громадян-патріотів, які цінують традиції та духовні цінності держави.

Основним завданнями гри «Сокіл» («Джура») концентруються на таких ключових аспектах: виховання дітей на принципах відданості Батьківщині та цінності й суверенітету; формування в учнів усвідомленого розуміння понять: воля, гідність, самобутність, національна ідентичність; сприяти активній громадянській позиції та приймати відповідальні рішення; популяризація здорового способу життя, активного дозвілля; розширювати соціальні зв'язки, працювати в команді; формування історичної пам'яті, любов до української культури та мови й інше [2, с. 88-89].

Кореляція гри «Сокіл» («Джура») з формуванням соціально-емоційних навичок відбувається шляхом командної гри, взаємодії в роях, участь у змаганнях і спільних завданнях під час яких розвиваються компоненти СЕН – самоусвідомлення, саморегуляція, соціальна обізнаність, ефективна комунікація та відповідальне прийняття рішень.

З метою аналізу впливу участі учнів у грі «Сокіл» («Джура») на розвиток соціально-емоційних компетентностей ми провели педагогічне спостереження протягом 2023/2024 та 2024/2025 навчальних років у ліцеї «Крижанівський» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області середньої вікової групи 11-14 років, рій «Крила Нації». Спостереження здійснювалося відповідно до загальноприйнятих етичних норм освітнього процесу без втручання у природний хід подій.

Узагальнені результати педагогічного спостереження за формуванням соціально-емоційних навичок учнівської молоді під час участі в грі «Сокіл» («Джура») відповідно від виду завдання гри та його мети (табл. 1).

Крім того, під час спостереження було з'ясовано, що учасники гри вчаться розуміти свої емоції та контролювати їх, конструктивно вирішувати конфлікти, приймати рішення в умовах невизначеності, критично мислити. Гра «Сокіл» («Джура») виступає ефективним інструментом розвитку лідерських якостей, відповідальності за спільну справу та особисту поведінку. Спільні завдання та системний підхід формує відчуття приналежності до групи, відтак розвиток емпатії та довіри, підтримки та прийняття, що сприяє вмінню працювати заради досягнення спільної мети. Такі навички є особливо важливі в умовах сучасних суспільних викликів, коли здатність до солідарності, емпатії та самоорганізації набуває особливого значення молодого покоління.

Таким чином, військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») має значний виховний потенціал, оскільки поєднує національно-патріотичне виховання є ефективним інструментом розвитку соціально-емоційних навичок учнівської молоді.

Ми проаналізували, що системний характер гри сприяє формуванню цілісної, свідомої, стійкої особистості, здатної до відповідальної взаємодії у суспільстві й відповідно охоплює всі структурні компоненти соціально-емоційного навчання (табл. 2).

Таблиця 1

**Формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді
у процесі виконання завдань гри «Сокіл» («Джура»)**

Назва етапу/змагання	Мета змагання	Соціально-емоційні навички, що формуються
Впоряд (стройова підготовка)	Виховання дисципліни, злагоженості рухів, організованості	Саморегуляція, навички взаємодії, відповідальність
Ватра (творчий виступ рою)	Розвиток творчості, командної співпраці, національної ідентичності	Самоусвідомлення, соціальна обізнаність, навички комунікації
Смуга перешкод	Формування фізичної витривалості, вміння долати труднощі	Стресостійкість, саморегуляція, підтримка команди
Рятівник (основи домедичної допомоги)	Навчання навичок надання допомоги в екстремальних ситуаціях	Відповідальне прийняття рішень, емпатія, самоконтроль
Відун (інтелектуальні завдання)	Поглиблення знань з історії України, козацтва, традицій	Самоусвідомлення, критичне мислення, відповідальність
Пластун (орієнтування на місцевості)	Розвиток спостережливості, самостійності, прийняття рішень	Саморегуляція, відповідальне прийняття рішень
Стрільба	Тренування точності, уваги, контролю емоцій під час стресу	Саморегуляція, концентрація, відповідальність

Таблиця 2

Формування структурних компонентів СЕН у грі «Сокіл» («Джура»)

Компоненти соціально-емоційних навичок	Елементи гри «Сокіл» («Джура»)	Навички СЕН, які формуються
	Впоряд, Ватра, Відун	Усвідомлення сильних і слабких сторін, розвиток позитивної Я-концепції
Саморегуляція	Туристично-спортивна смуга перешкод, Пластун, Стрільба	Контроль емоцій, вміння діяти в стресових ситуаціях
Соціальна обізнаність	Рятівник, Ватра, командна взаємодія в роях	Розвиток емпатії, розуміння потреб інших
Навички взаємодії	Впоряд, Рятівник, Пластун	Командна робота, ефективна комунікація, лідерство
Відповідальне прийняття рішень	Туристично-спортивна смуга перешкод, Стрільба, Рятівник	Зважування рішень, прийняття відповідальності за власні дії

Враховуючи результати дослідження можемо дійти висновків, що гра «Сокіл» («Джура») постає не лише як форма національно-патріотичного виховання, а й як ефективний освітній інструмент для розвитку соціально-емоційних навичок учнівської молоді.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У сучасних умовах реформування української освіти, викликані як глобальними змінами (новий Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 року, впровадження концепції НУШ) та і соціальними обставинами (COVID-19, повномасштабне вторгнення на територію України), формування соціально-емоційних навичок учнівської молоді стає критично важливим напрямком сучасної освітньої парадигми.

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») демонструє високий потенціал у розвитку навичок XXI століття, а саме саморегуляція, емпатія, відповідальність, ефективна комунікація, командна взаємодія та стретійкість.

Результати педагогічного спостереження засвідчили, що участь у грі сприяє не лише формуванню національної ідентичності, громадянської свідомості, активної життєвої позиції,

а і розвитку соціально-емоційних компетентностей. Виконання завдань гри створює умови для практичного тренування м'яких навичок, які є основою для успішної соціалізації та подальшої реалізації молодого людини у суспільстві.

Отже, інтеграція всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у практику соціально-емоційного навчання є доцільною і перспективною формою виховної роботи сучасної школи, яка поєднує патріотичне виховання та розвиток навичок XXI століття, Soft Skills.

Результати проведеного теоретичного аналізу та узагальнення практичного досвіду засвідчують значний потенціал всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у формуванні соціально-емоційних навичок учнівської молоді. У подальших дослідженнях доцільно зосередити увагу на: розробці та апробації програм інтеграції соціально-емоційного навчання у діяльність гри «Сокіл» («Джура»); вивченні гендерних особливостей формування соціально-емоційних навичок у процесі участі у військово-патріотичних іграх.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Elkin O. Socio-emotional learning as an essential mechanism of developing soft skills in students: modern challenges and Ukrainian experience. *Social work and social education*. 2023. No. 1(10). P. 42–56. [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(10\).2023.281654](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(10).2023.281654) (date of access: 26.04.2025).
2. Коломоєць Г., Бондарчук О., Бондарчук Д. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»): кількісний та якісний аналіз. *Нові технології навчання*. 2022. № 96. С. 87–96. <https://doi.org/10.52256/2710-3560.2022.96.12> (дата звернення: 26.04.2025).
3. Майнаєв Ф. Я., Рибалко Л. С. Формування соціально-емоційних навичок учнівства для забезпечення його соціальної згуртованості та сприяння збереження ментального здоров'я. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2024. № 56. С. 97–115. <https://doi.org/10.34142/23128046.2024.56.07> (дата звернення: 26.04.2025).

4. Міністерство освіти і науки України. Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року. Київ, 2023. 49 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Strateh.plan.diyalnosti.MON.do.2027.roku.pdf>
5. Мурсамітова І. А., Гарбузюк Т. В. Національно-патріотичне виховання як засіб формування соціальних та життєвих компетентностей студентської молоді. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*: зб. наук. праць. Старобільськ, 2016. № 6. С. 252–259.
6. Панченко В. Соціально-емоційне навчання як сучасна педагогічна парадигма у вищій освіті. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*. 2023. Т. 2, № 65. С. 91–94. URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/65/part_2/19.pdf (дата звернення: 26.04.2025).
7. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Каб. Міністрів України від 21.02.2018 № 87 : станом на 6 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#Text> (дата звернення: 26.04.2025).
8. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р : станом на 17 квіт. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-р#Text> (дата звернення: 26.04.2025).
9. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII : станом на 27 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.04.2025).
10. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX : станом на 16 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 26.04.2025).

REFERENCES:

1. Elkin, O. (2023). Socio-emotional learning as an essential mechanism of developing soft skills in students: modern challenges and Ukrainian experience. *Social work and social education*. Retrieved from [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(10\).2023.281654](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(10).2023.281654)
2. Kolomoiets, H., Bondarchuk, O., & Bondarchuk, D. (2022). Vseukrainska dytiacho-yunatska viiskovo-patriotychna hra «Sokil» («Dzhura»): kilkisnyi ta yakisnyi analiz. [The All-Ukrainian Children's and Youth Military-Patriotic Game «Sokil» («Dzhura»): Quantitative and Qualitative Analysis]. *Novi tekhnologii navchannia – New learning technologies*. 96, 87–96. <https://doi.org/10.52256/2710-3560.2022.96.12> [in Ukrainian].
3. Mainaiev, F. Ya., & Rybalko, L. S. (2024). Formuvannia sotsialno-emotsiinykh navychok uchnivstva dlia zabezpechennia yoho sotsialnoi zghurtovanosti ta spriannia zberezhenntia mentalnoho zdorovia [Formation of social and emotional skills of students to ensure their social cohesion and promote mental health]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia – Theory and methods of teaching and upbringing*, 56, 97–115. <https://doi.org/10.34142/23128046.2024.56.07> [in Ukrainian].
4. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. Stratehichniy plan diialnosti Ministerstva osvity i nauky Ukrainy do 2027 roku [Ministry of Education and Science of Ukraine. Strategic plan of the Ministry of Education and Science of Ukraine until 2027]. (2023). *Ministerstvo osvity i nauko Ukrainy – Ministry of education and science of Ukraine*. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Strateh.plan.diyalnosti.MON.do.2027.roku.pdf> [in Ukrainian].
5. Mursamitova, I.A., & Harbuziuk, T.V. (2016). Natsionalno-patriotychne vykhovannia yak zasib formuvannia sotsialnykh ta zhyttievnykh kompetentnostei studentskoi molodi [National-patriotic education as a means of forming social and life competences of student youth]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka (pedagogichni nauky): zb. nauk. prats. Starobilsk – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University (pedagogical sciences): collection of scientific works. Starobilsk*, 6, 252–259 [in Ukrainian].
6. Panchenko, V. (2023). Sotsialno-emotsiine navchannia yak suchasna pedahohichna paradyhma u vyshchii osviti [Social and Emotional Learning as a Modern Pedagogical Paradigm in Higher Education]. *Innovatsiina pedahohika. Teoriia i metodyka profesiinoi osvity – Innovative pedagogy. Theory and methods of professional education* (Vols. 2), 65, pp 91–94. Retrieved from: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/65/part_2/19.pdf [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu pochatkovoї osvity : Postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 21.02.2018 № 87 [solution of the Cabinet of Ministers of Ukraine. of Ministers of Ukraine dated 21.02.2018 No. 87]. (2020, October 6). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#Text> [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2017-2029 roky iz zaprovadzhennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» : Rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 13.12.2017 № 903-r [On approval of the action plan for 2017-2029 for the implementation of the Concept for the implementation of state policy in the field of reforming general secondary education «New Ukrainian School»: Decree. of the Cabinet of of Ministers of Ukraine dated 13.12.2017 No. 903-p]. (2019, April 17) *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-p#Text> [in Ukrainian].

9. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education: Law of Ukraine of 05.09.2017 No. 2145-VIII]. (2025, March 27) *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
10. Pro povnu zahalnu seredniu osvitu : Zakon Ukrainy vid 16.01.2020 № 463-IX [On complete general secondary education: Law of Ukraine of 16.01.2020 No. 463-IX]. (2025, March 16) *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> [in Ukrainian].